

استادبانک

نمونه سوالات همراه با جواب و

گام به گام کتاب‌های درسی

به طور کامل رایگان در

اپلیکیشن استادبانک

به جمع دهها هزار کاربر اپلیکیشن رایگان استادبانک بپیوندید.

لینک دریافت اپلیکیشن نمونه سوالات استادبانک (کلیک کنید)

* برای مشاهده نمونه سوالات دانلود شده به صفحه بعد مراجعه کنید.

مجموعه سوالات استادبانک

۱- جدول زیر را کامل کنید.

فرهنگ توحیدی	فرهنگ معاصر غرب	عقاید و ارزش‌های بنیادین
		هستی‌شناختی
		انسان‌شناختی
		معرفت‌شناختی

» پاسخ «

فرهنگ توحیدی	فرهنگ معاصر غرب	عقاید و ارزش‌های بنیادین
خدمامحوری	سکولاریسم	هستی‌شناختی
ارزش انسان به عنوان یک بندۀ خدا	اومنیسم	انسان‌شناختی
استفاده از وحی، عقل و تجربه	روشنگری	معرفت‌شناختی

۲- ویژگی‌های روشنگری غرب و پیامدهای آنرا در دوره‌های زمانی زیر مقایسه کنید.

روشنگری		
پیامد	ویژگی	دوره‌ی زمانی
دئیسم	عقل‌گرایی، نفی وحی	قرنون هفدهم و هیجدهم
دانش ابزاری	حسن‌گرایی، نفی عقل و وحی	قرنون نوزدهم و بیستم
بحران معرفتی	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	پایان قرن بیستم

» پاسخ «

این موارد صورت‌های مختلف روشنگری خاص در ۴۰۰ سال اخیر در غرب هستند.

در قرون ۱۷ و ۱۸، رویکرد عقل‌گرایی منجر به ایجاد دئیسم یا دین بدون مذهب و شریعت شد، که در آن به خدا اعتقاد داشت ولی وحی الهی را مرتع علم نمی‌دانست و یافته‌های عقلی را علمی می‌دانست. در قرون ۱۹ و ۲۰، رویکرد حسن‌گرایانه منجر به ایجاد نوعی علم تجربی و ابزاری سکولار شد که علاوه بر وحی، دین را نیز نفی می‌کرد و علوم تبدیل به دانش ابزاری در خدمت اهداف دنیوی انسان شده بودند و بنابراین توان داوری درباره آرمان‌های انسان را نداشتند.

در پایان قرن بیستم، تجربه‌گرایی نیز افول کرد بدین ترتیب معرفت از همه‌ی ابزار شناختی خود (وحی، عقل و تجربه) محروم شد. بنابراین، بحaran معرفتی روی دارد.

۳- تفاوت حقوق بشر را در دو فرهنگ دینی و سکولار بیان کنید.

» پاسخ «

- حقوق انسان در فرهنگ دینی مبتنی بر فطرت الهی است و صورتی معنوی و آسمانی دارد.
- حقوق بشر در فرهنگ سکولار مبتنی بر خواسته‌ها و تمایلات طبیعی آدمیان است و صورتی دنیوی و این جهانی دارد.

۴- در چه صورت پرداختن به آثار دنیوی عقاید و رفتارهای دینی مشکل‌ساز می‌شود؟

» پاسخ «

هنگامی که دین وسیله‌ای در جهت منافع دنیوی باشد، مشکل‌ساز می‌شود و این همان جهان‌بینی سکولار است.

۵- آیا عقاید و رفتارهای دینی، آثار دنیوی ندارند و آیا بیان آثار دنیوی آن‌ها اشکالی دارد؟

» پاسخ «

عقاید دینی آثار دنیوی دارد و بیان این آثار تا زمانی که اصل دین به حاشیه نرود، اشکال ندارد.

۶- پیش از این، رفتار دنیاگرایانی که در جهان معنوی و دینی زندگی می‌کنند و دین‌دارانی که در جهان سکولار زندگی می‌کنند با هم مقایسه شده است. با تأمل در این مقایسه، درباره‌ی نقش فرهنگ غالب در جهت‌گیری افراد گفت‌وگو کنید.

» پاسخ «

دنیاگرایانی که در جهان معنوی زندگی می‌کنند برای رفتار دنیوی خود، پوششی معنوی بر می‌گزینند ولی فرهنگ غالب این جوامع دینی است و دنیا نیز وسیله‌ای در خدمت اهداف معنوی است ولی دین‌دارانی که در جهان دنیوی زندگی می‌کنند، از هنجارها و رفتارهای دینی نیز تفاسیر دنیوی دارند زیرا فرهنگ غالب این جوامع سکولاریسم و دنیاگرایی است.

۷- «بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی قرار دادن» و «همراه شدن روشنی از معرفت با دو مبنای سکولاریسم و اومنیسم» به ترتیب با کدام عقاید و ارزش‌های فرهنگ غالب مرتبط هستند؟ همچنین اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به چه چیزی منجر شد؟

- (۱) پروتستانیسم - روش‌نگری در معنای عام - پوچ‌گرایی
- (۲) سکولاریسم آشکار - انکار ارزش علمی وحی - یأس و نامیدی
- (۳) فرعونیت آشکار - محدود شدن به شناخت عقلی - بحران معنویت
- (۴) سکولاریسم پنهان - روش‌نگری در معنای خاص - مرگ آرمان‌ها و امیدها

» پاسخ «

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سکولاریسم پنهان - روش‌نگری در معنای خاص - مرگ آرمان‌ها و امیدها

- ۸- به ترتیب در چه فرهنگی نگرش نسبت به انسان این است که او را موجودی این جهانی می‌داند که مستقل از خدا، ارادهٔ تصرف در دیگر موجودات و تسلط بر آنها را دارد و در چه فرهنگی، بارویکرد دنیوی، دیگران را در خدمت نژاد خاصی به کار می‌گیرد؟
- (۱) اومانیسم - صهیونیسم (۲) امپریالیسم - استکبار (۳) صهیونیسم - اساطیری (۴) سکولاریسم - مغولان

» پاسخ «

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اومانیسم - صهیونیسم

- ۹- به ترتیب، این موارد با چه موضوعی ارتباط دارند؟
- افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی
 - فراهم کردن انگیزه‌ی شناخت متقابل
 - رفتار متناسب با منافع آیندگان
- (۱) روشنگری پایان قرن بیستم - قبول تفاوت‌ها در فرهنگ جهانی - کنش اجتماعی
- (۲) روشنگری پایان قرن نوزدهم - تأکید بر شباهت‌ها در فرهنگ جهانی - پدیده‌ی اجتماعی
- (۳) رواج اندیشه‌های پست مدرنیستی - تأکید هم‌زمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌ها - ارزش اجتماعی
- (۴) افول آرمان‌های پس از رنسانس - تناسب زندگی فردی با زندگی فرهنگی - کنترل اجتماعی

» پاسخ «

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برخی از ویژگی‌های روشنگری قرن بیستم، افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه و نفی عقل و وحی است.
- پذیرش تفاوت‌ها در فرهنگ جهانی، انگیزه‌ی شناخت متقابل جوامع و فرهنگ را فراهم می‌آورد.
- رفتار متناسب با منافع آیندگان (دیگران در آینده)، نوعی کنش اجتماعی محسوب می‌شود.

- ۱۰- عبارت درست در رابطه با روشنگری به معنای عام و نادرست در رابطه با روشنگری به معنای خاص کدام است؟
- (۱) عقل، وحی و تجربه روش‌هایی برای شناخت حقیقت هستند - روشی از معرفت و شناخت است که با دو مبنای سکولاریسم و اومانیسم همراه است.
 - (۲) آنیای الهی از دیرباز برای روشنگری و برداشتن موانعی که راه را بر حقیقت بسته‌اند، آمده‌اند - کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت، وجه مشترک عقل‌گرایی و حس‌گرایی است.
 - (۳) ناظر به مبنای معرفت شناختی پذیرفته شده در فرهنگ غرب است - هنگامی که با شناخت حسی همراه باشد چون مرجعیت وحی را نمی‌پذیرد به دین بدون شریعت و مذهب ختم می‌شود.
 - (۴) پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست - ناظر به مبنای معرفت شناخت پذیرفته شده در فرهنگ غرب است و صورت‌های مختلفی از تجربه‌گرایی را در کمتر از صد سال پیدا کرده است.

» پاسخ «

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. روشنگری در معنای خاص در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه‌ی آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: درست - درست
 - گزینه‌ی ۲: درست - درست
 - گزینه‌ی ۳: نادرست - نادرست: روشنگری در معنای خاص (نه معنای عام) ناظر به مبنای معرفت‌شناختی پذیرفته شده در فرهنگ غرب است. روشنگری در معنای خاص، هنگامی که با شناخت حسی همراه باشد، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آید. (روشنگری عقل‌گرایانه به دین بدون شریعت و مذهب یا دئیسم ختم می‌شود).

۱۱- دئیسم چگونه به وجود می‌آید؟

- (۱) وقتی که روشنگری در معنای خاص خود شکلی حس‌گرایانه می‌یابد، سبب شکل‌گیری دئیسم می‌شود.
- (۲) روشنگری با رویکرد دنیوی، هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد به دلیل این که وحی را می‌پذیرد به دئیسم ختم می‌شود.
- (۳) روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این که وحی را نمی‌پذیرد، به دئیسم منجر می‌شود.
- (۴) هنگامی که روشنگری در معنای عام خود با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد، با استفاده از وحی و عقل، موجب پیدایش دئیسم می‌شود.

» پاسخ «

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این که وحی را نمی‌پذیرد، دئیسم منجر می‌شود.

- ۱۲- از نتایج منطقی سکولاریسم چیست و راه شناخت حقیقت و موانع شناخت را معرفی می‌کند.
- (۱) اومانیسم - روشنگری
 - (۲) دئیسم - پروتستانیسم
 - (۳) اومانیسم - سکولاریسم
 - (۴) پروتستانیسم - سکولاریسم

» پاسخ «

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اومانیسم - روشنگری

مجموعه سوالات استادبانک

۱۳- به ترتیب اقتصاد در قرون وسطی و نگرش به هنر در دوران رنسانس چگونه بود؟
۱) نوعی بردهداری فرآگیر بود - بر بعد معنوی و آسمانی انسان تأکید می کرد.

۲) بر مدار کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود - بر بعد جسمانی و زیبایی های بدنی تمرکز می کرد.

۳) کشاورزان امکان جایه جایی داشتند - ضمن تأکید بر بعد جسمانی بر بعد معنوی نیز تأکید می کردند.

۴) روابط اجتماعی، از نوع روابط کارگران و سرمایه داران بود - نقاشان چهره های اسوه های انسان را در هاله ای از قداست ترسیم می کردند.

» پاسخ «

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بر مدار کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود - بر بعد جسمانی و زیبایی های بدنی تمرکز کرد.

۱۴- به ترتیب، عبارت درست در مورد «دئیسم» و «روشنگری» کدام است؟

۱) به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است - رویکردی دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی است.

۲) اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد - راه شناخت حقیقت و موانع شناخت را معرفی می کند.

۳) مهم ترین ویژگی انسان شناختی فرهنگ معاصر غرب است - مبنای معرفت شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب است.

۴) اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد - به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است.

» پاسخ «

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد - راه شناخت حقیقت و موانع شناخت را معرفی می کند.

۱۵- هر عبارت با کدام موضوع مرتبط است؟ (به ترتیب)

- آزمایش های علمی مرگ بار روی انسان ها

- مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامت بدن

- در ادبیات مدرن به سلوک های معنوی و مکافات و مشاهدات الهی انسان توجهی نمی شود.

۱) اومانیسم - سکولاریسم - دئیسم

۲) سکولاریسم - روشنگری - اومانیسم

۳) روشنگری و علوم جدید - سکولاریسم پنهان - اومانیسم

۴) روشنگری خاص - سکولاریسم آشکار - دئیسم

» پاسخ «

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آزمایش های علمی مرگ بار روی انسان ها ← روشنگری و علوم جدید مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامت بدن ← سکولاریسم پنهان در ادبیات مدرن به سلوک های معنوی و مکافات و مشاهدات الهی انسان توجهی نمی شود. ← اومانیسم

مجموعه سوالات استادبانک

- ۱۶- در ارتباط با پرسش‌های بنیادینی که در جامعه مطرح می‌شوند کدام گزینه حاوی اطلاعات نادرستی است؟
- (۱) این پرسش‌ها در عمیق‌ترین لایه‌های هر فرهنگ پاسخ داده می‌شوند.
 - (۲) این پرسش‌ها در پاسخ‌های بنیادین آن‌ها هنجارها و نمادهای هر فرهنگ را می‌سازند.
 - (۳) این پرسش‌های بنیادین و پاسخ‌های آن‌ها به مثابهٔ روح و شالودهٔ فرهنگ هستند.
 - (۴) پرسش‌های بنیادین به ۳ دستهٔ اصلی هستی‌شناسانه، انسان‌شناسانه و معرفت‌شناسانه تقسیم می‌شوند.

«پاسخ»

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند.

- ۱۷- به تصور فرهنگ غرب از جهان هستی چه می‌گویند؟
- (۱) سکولاریسم
 - (۲) اومانیسم
 - (۳) پروتستانیسم
 - (۴) روشنگری

«پاسخ»

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سکولاریسم

- ۱۸- به ترتیب، رویکرد روشنگری در دو سدهٔ هفدهم و هجدهم و هم‌چنین نوزدهم و بیستم چگونه بود و در پایان قرن بیستم چه وضعیتی پیدا کرد؟
- (۱) حس گرایانه - عقل گرایانه - به دئیسم ختم شد.
 - (۲) عقل گرایانه - حس گرایانه - امکان ارزیابی باورها فراهم شد.
 - (۳) عقل گرایانه - حس گرایانه - گرفتار بحران معرفت شناختی شد.
 - (۴) حس گرایانه - عقل گرایانه - گرفتار بحران معرفت شناختی شد.

«پاسخ»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عقل گرایانه - حس گرایانه - گرفتار بحران معرفت شناختی شد.

۱۹- چه تعدادی از عبارت‌های زیر در ارتباط با «معنای خاص روشنگری» صحیح است؟

الف) به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب اطلاق می‌شود و در این معنا روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است.

ب) هنگامی که با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد، با استفاده از وحی، عقل و تجربه تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد.

ج) این روش در بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، صورت‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه‌ی صورت‌های آن کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

د) پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست، انبیای الهی از دیرباز برای روشنگری و برداشتن موانعی آمده‌اند که راه را بر حقیقت بسته‌اند.

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

«پاسخ»

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موارد الف و ج به معنای خاص روشنگری اشاره دارند. موارد ب و د مربوط به معنای عام روشنگری‌اند.

معلوم	علت
پروتستانتیسم	الف
تأکید هنر مدرن بر ابعاد جسمانی	ب
اومنیسم	ج

۲۰- کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

۱) سکولاریسم پنهان - اومنیسم - سکولاریسم

۲) فلسفه‌هایی که صراحتاً ابعاد معنوی را نفی می‌کنند - اومنیسم - دئیسم

۳) فلسفه‌هایی که برخی ابعاد معنوی را نفی می‌کنند - اصالت انسان - دئیسم

۴) سکولاریسم آشکار - اصالت انسان - سکولاریسم

«پاسخ»

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

سکولاریسم پنهان → پروتستانتیسم

اومنیسم ← تأکید هنر مدرن بر ابعاد جسمانی

سکولاریسم ← اومنیسم

بررسی گزینه‌ها:

۱) درست - درست - درست

۳) درست - درست - نادرست

۲) نادرست - درست - نادرست

۴) نادرست - درست - درست

۲۱- تصویر زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

- ۱) اگر در کانون هستی یک وجود مقدس و متعالی باشد هیچ موجودی در مقابل آن نمی‌تواند اصالت داشته باشد.
- ۲) انسان در فرهنگی که نگاه توحیدی ندارد، موجودی صرفاً این جهانی است که مستقل از خدا اراده‌ی تصرف در دیگر موجودات و تسلط بر آنها را دارد.
- ۳) در ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکافرات و مشاهدات ماورایی انسان توجه می‌شود.
- ۴) حقوق انسان در فرهنگ دینی مبتنی بر فطرت الهی انسان است و صورت معنوی دارد.

پاسخ

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در فرهنگی که نگاه توحیدی ندارد، انسان موجودی صرفاً این جهانی است که مستقل از خدا، اراده‌ی تصرف در دیگر موجودات و تسلط بر آنها را دارد.

۲۲- عبارت «أنا ربكم الاعلى، من پروردگار برتر شما هستم» نشان می‌دهد که

- ۱) در فرهنگ‌های دینی اگر افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند آنرا به صورت آشکار و رسمی اظهار می‌کنند.
- ۲) انسان مدرن خواسته‌های دنیوی و این جهانی خود را بدون آن که نیازی به توجیه الهی و آسمانی داشته باشد به رسمیت می‌شناسد.
- ۳) در فرهنگ‌های دینی، آدمیان ابعاد نفسانی و دنیوی خود را در سایه‌ی ابعاد معنوی خویش پی می‌گیرد.
- ۴) در فرهنگ‌های دنیوی، آدمیان اگر هواهای نفسانی خود را پی گیرند آنها را به صورت آشکار و رسمی اظهار می‌کنند.

پاسخ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در فرهنگ‌های دینی، آدمیان ابعاد نفسانی و دنیوی خود را در سایه‌ی ابعاد معنوی خویش پی می‌گیرند. مثلاً فرعون برای توجیه رفتار و موقعیتی که داشت خود را انسان دنیوی و طبیعی معرفی نمی‌کرد، بلکه خود را در زمرة‌ی خدایان قرار می‌داد و می‌گفت: «أنا ربكم الاعلى، من پروردگار برتر شما هستم».

- ۲۳- در ارتباط با «رمان»، «دئیسم» و «پروتستانتیسم» کدام گزینه صحیح است؟
- (۱) حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره دنیوی - دین بدون شریعت و مذهب - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان
 - (۲) توجه به سلوک‌های معنوی و مکاشفات الهی - اعتقاد به خدایی که برنامه‌ای برای هدایت بشر ندارد - انکار صریح ابعاد غیرمادی جهان
 - (۳) توجه به مشاهدات الهی انسان و مکاشفات معنوی - دین بدون شریعت - انکار صریح ابعاد غیرمادی جهان
 - (۴) حالات روانی آدمیان در زندگی این جهانی - لامذهبی و اعتقاد به خدایی که هیچ‌گونه برنامه‌ای برای هدایت بشر ندارد - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد دنیوی انسان و جهان

«پاسخ»

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

رمان ← در ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی نمی‌شود بلکه به حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره دنیوی و این جهانی پرداخته می‌شود به همین دلیل در فرهنگ غرب، رمان بیشترین اهمیت را پیدا می‌کند.

دئیسم ← روشنگری با رویکرد دنیوی هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این که وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم، یعنی دین بدون شریعت و مذهب، لامذهبی و اعتقاد به خدایی که هیچ‌گونه برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد ختم می‌شود.

پروتستانتیسم ← رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

۲۴- هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- این نوع علم توان داوری ارزشی ندارد.
 - فرعونیت آشکار
 - بر مبنای اندیشه‌ی اومانیستی
 - جهان‌بینی غالب فرهنگ غرب
- (۱) بحران معرفت شناختی - اومانیسم - حقوق بشر - روشنگری خاص
 - (۲) علم تجربی سکولار - اومانیسم - حقوق بشر - سکولاریسم
 - (۳) بحران معرفت شناختی - دئیسم - حقوق انسان - اومانیسم
 - (۴) علم تجربی سکولار - دئیسم - حقوق انسان - اومانیسم

«پاسخ»

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد که توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد.

انسان مدرن خواسته‌های دنیوی و این جهانی خود را بدون آن که نیازی به توجیه الهی یا آسمانی داشته باشد به رسمیت می‌شناسد، به همین دلیل اومانیسم را می‌توان به فرعونیت آشکار ترجمه کرد.

حقوق انسان در فرهنگ دینی مبتنی بر فطرت الهی انسان است، اما حقوق بشر بر مبنای اندیشه‌ی اومانیستی اومانیستی است.

سکولاریسم، جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی است.

۲۵- هر عبارت به ترتیب پیامد کدام گزینه است؟

- دئیسم

- اهمیت رُمان در فرهنگ غرب

- شکل‌گیری دانش ابزاری

(۱) محدود شدن روشنگری به عقل‌گرایی و عدم پذیرش وحی - ظهور اومانیسم در فرهنگ غرب - محدود شدن روشنگری به شناخت حسی

(۲) کثار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت - ظهور اومانیسم در فرهنگ غرب - روشنگری با رویکرد دینی و همراه شدن با شناخت عقلی

(۳) محدود شدن روشنگری به عقل‌گرایی و عدم پذیرش وحی - ظهور سکولاریسم در فرهنگ غرب - محدود شدن روشنگری به شناخت عقلی و حسی

(۴) افول تجربه‌گرایی و همراه شدن با شناخت عقلی - ظهور سکولاریسم در فرهنگ غرب - محدود شدن روشنگری به شناخت تجربی

پاسخ

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در قرن ۱۷ و ۱۸ عقل‌گرایی و نفی وحی به دئیسم منجر شد. اومانیسم در ادبیات نیز ظهور کرد و رمان در ادبیات فرهنگ غرب به علت توجه به حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره به جای سلوک و مکاففات معنوی اهمیت بالایی پیدا کرد.

وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آید. این علم توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد و صرفاً به صورت دانش ابزاری در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد.

۲۶- به ترتیب فرهنگ معاصر غرب، از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی چه صورتی پیدا کرد، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی این فرهنگ چیست و چه زمانی روشنگری «نوعی علم تجربی سکولار» پدید می‌آورد؟

(۱) بیش‌تر صورت حس‌گرایانه - سکولاریسم - وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود.

(۲) صرفاً به صورت دانش ابزاری - اومانیسم - هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد.

(۳) گرفتار بحران معرفت‌شناختی - اومانیسم - وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود.

(۴) بیش‌تر رویکردی عقل‌گرایانه - سکولاریسم - هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد.

پاسخ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایانه، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی، امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

اومنیسم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است.

روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیش‌تر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد.

۲۷- «اصالت انسان دنیوی» ترجمه‌ی کدام مفهوم می‌باشد و کدام یک از موارد زیر، از ویژگی‌های حقوق انسان در فرهنگ دینی نیست؟

- (۱) سکولاریسم - این حقوق مبتنی بر اندیشه‌ی اومنیستی است و صورتی دنیوی و این جهانی دارد.
- (۲) اومنیسم - این فرهنگ، صرفاً براساس خواسته‌ها، عادات و تمایلات طبیعی آدمیان شکل می‌گیرد.
- (۳) سکولاریسم - افراد هواهای نفسانی خود را به صورت رسمی اظهار نمی‌کنند، بلکه نفس‌پرستی خود را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند.
- (۴) اومنیسم - آدمیان، ابعاد دنیوی خود را در سایه‌ی ابعاد معنوی خویش، پی می‌گیرند.

«پاسخ»

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اومنیسم را می‌توان به «اصالت انسان دنیوی و این جهانی» ترجمه کرد. قسمت دوم گزینه‌ی ۱ و ۲ به ویژگی‌های حقوق انسان در فرهنگ دینی اشاره ندارند و حقوق انسان در فرهنگ دینی، مبتنی بر فطرت الهی انسان است.

۲۸- روشنگری در معنای خاص چیست؟

- (۱) روشنگری که به شناخت حسی و تجربی محدود شده و به صورت دانش ابزاری در خدمت اهداف غیر دنیوی انسان قرار می‌گیرد.
- (۲) پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست. انبیای الهی از دیرباز برای روشنگری و برداشتن موانعی آمده‌اند که راه را بر حقیقت بسته‌اند.
- (۳) روشنگری هنگامی که با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد، با استفاده از وحی و عقل و تجربه، تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد.
- (۴) به مبنای معرفت شناختی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومنیسم همراه شده است.

«پاسخ»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به مبنای معرفت شناختی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومنیسم همراه شده است.

۲۹- دئیسم چگونه به وجود می‌آید؟

- (۱) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش دئیسم می‌شود.
- (۲) دئیسم از نتایج منطقی سکولاریسم است که ابعاد معنوی انسان و جهان به فراموشی سپرده می‌شود.
- (۳) روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد به دلیل این که وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.
- (۴) روشنگری با رویکرد این جهانی، هنگامی که به شناخت حسی و تجربی محدود شود به دلیل این که وحی را نمی‌پذیرد، موجب پیدایش دئیسم می‌شود.

«پاسخ»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. روشنگری بارویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد به دلیل این که وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.

مجموعه سوالات استادبانک

۳۰- تعریف سکولاریسم آشکار چیست؟

- ۱) فلسفه‌ها و باورهایی را شامل می‌شود که آشکارا ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند.
- ۲) پذیرفتن علمی که توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد و علمی حسی و تجربی است.
- ۳) عقایدی که ابعاد معنوی هستی را انکار نمی‌کند و از عمل به بخش‌هایی از باورهای دینی سرباز می‌زند.
- ۴) باورها و فلسفه‌هایی که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی قرار می‌دهند.

» پاسخ «

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

باورها و فلسفه‌هایی را شامل می‌شود که آشکارا، ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند.

۳۱- پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی شناسانه بشر چیست و معنای آن چه می‌باشد؟

- ۱) اومانیسم - اصالت انسان دنیوی و این جهانی
- ۲) روشنگری - معرفی راه شناخت حقیقت و موانع آن
- ۳) سکولاریسم - رویکرد دنیوی و این جهان به هستی
- ۴) پروتستانتیسم - قرار دادن بخش‌هایی از باورهای معنوی در خدمت اهداف دنیوی

» پاسخ «

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سکولاریسم - رویکرد دنیوی و این جهانی به هستی

۳۲- به ترتیب، از نگاه قرآن، جهان تکوینی به چه چیزی محدود نیست و ادراک و آگاهی به چه چیزی منحصر نمی‌شود؟

- ۱) جهان انسانی - فرهنگ
- ۲) جهان فردی - انسان
- ۳) جهان طبیعت - انسان
- ۴) جهان فرهنگی - ذهن افراد

» پاسخ «

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از نگاه قرآن، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست و ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود.

- ۳۳- کدام گزینه از موارد پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی بشر به حساب نمی‌آید؟
- (۱) تکرارپذیر بودن یکی از مهم‌ترین شاخصه‌های علم نوین است.
 - (۲) انسان را باید به عنوان موجودی تربیت‌پذیر در نظر گرفت.
 - (۳) رفتارهای انسانی به طور مطلق، محصول محیط اجتماعی انسان نیست.
 - (۴) بررسی تاریخ زندگی انسان در این عالم، از موضوعات اساسی در شناخت فرهنگ است.

» پاسخ «

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: پرسش‌ها و پاسخ‌هایی که در ارتباط با معرفت و شناخت و راه‌های رسیدن به آن باشد از موارد پرسش‌های معرفت‌شناسانه محسوب می‌شود که گزینه‌ی ۱، به یکی از این مصاديق اشاره دارد، زیرا تکرارپذیر بودن از شاخصه‌های علم نوین است و اشاره به نحوه کسب شناخت دارد.

گزینه‌های ۲ و ۳: پرسش‌ها و پاسخ‌هایی که در ارتباط با تعریف و ماهیت انسان باشد از موارد انسان‌شناسانه محسوب می‌شود که گزینه‌های ۲ و ۳ به دو مصدق از این موارد اشاره دارد. گزینه‌ی ۲، به ترتیب پذیر بودن انسان و گزینه‌ی ۳ به مجبور نبودن انسان در تعریف و ماهیت او اشاره دارد.

اما گزینه‌ی ۴: به هیچ یک از موارد هستی‌شناسی، معرفت‌شناسی یا انسان‌شناسی اشاره ندارد. نکته: در گزینه‌ی ۴، به دلیل استفاده از کلمه‌ی شناخت، نمی‌توان عبارت را معرفت‌شناسانه در نظر گرفت زیرا این شناخت در ارتباط با فرهنگ است.

۳۴- روشنگری در معنای خاص چیست؟

- (۱) روشنگری که به شناخت حسی و تجربی محدود شده و به صورت دانش ابزاری در خدمت اهداف غیر دنیوی انسان قرار می‌گیرد.
- (۲) به مبنای معرف شناختی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است.
- (۳) روشنگری هنگامی که با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد با استفاده از وحی و عقل و تجربه، تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد.
- (۴) پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست. انبیای الهی از دیرباز برای روشنگری و برداشتن موانعی آمده‌اند که راه را بر حقیقت بسته‌اند.

» پاسخ «

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. به مبنای معرفت شناختی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است.

مجموعه سوالات استادبانک

۳۵- تعریف سکولاریسم آشکار چیست؟

- (۱) شامل فلسفه‌ها و باورهایی است که آشکارا ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند.
- (۲) عقایدی که ابعاد معنوی هستی را انکار نمی‌کند و از عمل به بخش‌هایی از باورهای دینی سرباز می‌زنند.
- (۳) پذیرفتن علمی که توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد و علمی حسی و تجربی است.
- (۴) باورها و فلسفه‌هایی که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی قرار می‌دهند.

پاسخ

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شامل فلسفه‌ها و باورهایی است که آشکارا ابعاد غیر مادی جهان هستی را انکار می‌کنند.

پیامد	ویژگی	دوره‌ی زمانی
بهران معرفتی	الف	پایان قرن بیستم
دانش ابزاری	ب	ج

۳) الف - ج - ب ۴) ب - ج - ب

۳۶- کدام گزینه جدول زیر را کامل می‌کند؟

- افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی
 - قرون نوزدهم و بیستم
 - حس‌گرایی، نفی عقل و وحی
- ۱) الف - ب - ج ۲) ج - ب - الف

پاسخ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

روشنگری		
پیامد	ویژگی	دوره‌ی زمانی
دیسم	عقل‌گرایی، نفی وحی	قرون هفدهم و هجدهم
دانش ابزاری	حس‌گرایی، نقی عقل و وحی	قرون نوزدهم و بیستم
بهران معرفتی	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	پایان قرن بیستم

- ۳۷- کدامیک از گزینه‌های زیر در ارتباط با روشنگری خاص صحیح است، ولی در مورد شناخت شهودی صحیح نیست؟
- (۱) پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست و انبیای الهی از دیرباز برای روشنگری آمده‌اند - انواع و مراتبی دارد، وحی نوع خاصی از شناخت شهودی است.
 - (۲) در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت - ترکیبی از مشاهده‌ی حسی و شناخت عقلی است که انسان برای شناخت جهان هستی از آن استفاده می‌کند.
 - (۳) به شکل‌گیری اعتقاد به خدایی منجر می‌شود که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد - انسان‌ها از درون خود به غم و شادی یا محبت و تنفر نسبت به دیگران پی می‌برند.
 - (۴) دانشی پدید می‌آید که صرفاً وسیله‌ی رسیدن به اهداف دنیوی است و توانایی ارزیابی ارزش‌ها و اهداف انسان را دارا است - اغلب فرهنگ‌ها باعث شکوفایی این نوع شناخت می‌شوند و انسان‌ها را به استفاده از این نوع شناخت رهنمون می‌سازد.

» پاسخ «

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. روشنگری در معنای عام، پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست. روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر رویکردی عقل‌گرایانه داشت (روشنگری در معنای خاص). روشنگری با رویکرد دنیوی، هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این که وحی را نمی‌پذیرد، به دئیسم و اعتقاد به خدایی که هیچ‌گونه برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد، ختم می‌شود. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد که توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد. انسان علاوه بر شناخت حسی و شناخت عقلی از شناخت شهودی نیز بهره می‌برد. شناخت شهودی از راه مشاهده‌ی حسی و استدلال عقلی به دست نمی‌آید.

- ۳۸- کدام گزینه پیامدهای اولانیسم را در بخش‌های مختلف فرهنگ غرب به درستی نشان می‌دهد؟
- (۱) حقوق بشری شکل گرفت که بر بنای فطرت الهی و معنوی انسان و براساس نیازهای مادی و معنوی انسان سازماندهی شده بود.
 - (۲) هنری پدید آمد که بر بعد معنوی و آسمانی انسان تأکید می‌کرد و نقاشان چهره‌ی اسوه‌های انسانی را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند.
 - (۳) انسان به عنوان موجودی شناخته شد که به واسطه‌ی کرامت و شرافت ذاتی خود دارای علت غایی است و خلیفه‌ی خدا بر روی زمین است.
 - (۴) ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد، بلکه حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می‌کند.

» پاسخ «

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اولانیسم در ابعاد مختلف فرهنگ غرب نظریه هنر، ادبیات و حقوق بروز و ظهور یافته است. در ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی نمی‌شود، بلکه به حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره دنیوی و این جهانی پرداخته می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) حقوق بشری بر بنای فطرت الهی به فرهنگ دینی مربوط است.
- (۲) نقاشان در قرون وسطی، چهره‌ی اسوه‌های انسانی را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند.
- (۳) در فرهنگ اسلامی، انسان خلیفه‌ی خدا بر روی زمین است.

۳۹- کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط نیست؟

«مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامتی بدن»

۱) در فرهنگ معنوی و دینی آبادی دنیا هدف مستقلی نیست، بلکه خود وسیله‌ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد.

۲) در سکولاریسم پنهان ابعاد معنوی هستی نفی نمی‌شود، بلکه بخشنده‌ای از باورهای دینی در خدمت اهداف دینیوی و این جهانی قرار می‌گیرد.

۳) در فرهنگ دینی، دنیاگرایی و توجه به این دنیا به صورت جهانبینی غالب درآمده است، به‌گونه‌ای که دینداران ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دینی و این جهانی می‌کنند.

۴) توجیه رفتارها و هنجارهای معنوی با تفاسیر دینی، به‌گونه‌ای که از توجه یا عمل به بخشنده‌ای از عقاید و ارزش‌ها و باورهای دین سرباز می‌زنند.

» پاسخ «

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سکولاریسم پنهان شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند، بلکه بخشنده‌ای از باورهای معنوی و دینی را در خدمت نظام دینی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخشنده‌ای دیگر سر باز می‌زنند.

در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا هدف مستقلی نیست؛ بلکه خود وسیله‌ای است که در خدمت اهداف معنوی قرار می‌گیرد. اگر افرادی که در بستر فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دینی خود را در پوشش‌های معنوی پنهان می‌کنند، اما در جهان غرب سکولاریسم به صورت جهانبینی غالب درآمده است؛ به‌گونه‌ای که دینداران، ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را با تفاسیر دینی و این جهانی توجیه می‌کنند، مثل مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامت بدن.

مجموعه سوالات استادبانک

- ۴۰- هر عبارت علت کدام گزینه است؟

- رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان

- پاسخ به پرسش‌های اساسی انسان

- محدود شدن روشگری به شناخت حسی و تجربی

(۱) سکولاریسم پنهان - شکل‌گیری هنگارها، رفتارها و نمادهای هر فرهنگ - دئیسم

(۲) عقاید و ارزش‌های بنیادین هر فرهنگ - شکل‌گیری روشگری - اومانیسم

(۳) سکولاریسم پنهان - شکل‌گیری عقاید و ارزش‌های بنیادین هر فرهنگ - پدیدآیی علم تجربی سکولار

(۴) هستی‌شناسی فرهنگ غرب - شکل‌گیری هنگارها، رفتارها و نمادها - پدیدآیی علم فراتجربی سکولار

پاسخ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سکولاریسم پنهان: شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند. رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان «پروتستانتیسم» یاد می‌شود.

عقاید و ارزش‌های بنیادین هر فرهنگ در پاسخ به پرسش‌های اساسی انسان پدید می‌آیند. روشگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر صورت حسگرایانه پیدا کرد. وقتی روشگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد.

- ۴۱- با توجه به متن زیر، به ترتیب پاسخ هر یک از موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود به بنیادی ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد.»

الف) پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادین، در کدام گزینه به درستی توصیف شده‌اند؟

ب) به ترتیب کدام گزینه شامل پرسش‌های معرفت شناسانه و هستی‌شناسانه می‌شود؟

(۱) الف - این پرسش‌ها به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند. ب- آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟ - آیا تنها شناخت حس و تجربه است؟

(۲) الف) این پرسش‌ها و پاسخ‌ها به مثابه جسم و پوسته فرهنگ عمل می‌کنند. ب) آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟ - آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟

(۳) الف) این پرسش‌ها و پاسخ‌ها، عقاید سطحی یا تصاویر ظاهری هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند. ب- آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟ - آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

(۴) الف) این پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، عقاید ساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند. ب- آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟ - آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟

پاسخ

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

الف) پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادین عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند.

ب) سوال «آیا تنها راه شناخت حس و تجربه است؟» یک سوال معرفت شناسانه است و سوال «آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟» یک سوال هستی شناسانه است.

۴۲- پرسش «آیا نوع نگاه فلسفی ما بر نحوه‌ی شناخت جهان، اثرگذار است؟»، در کدام دسته از پرسش‌های بنیادی بشری دارد و نتیجه‌ی پاسخ‌های متفاوت به این پرسش‌ها، چه مواردی است؟

- ۱) انسان‌شناسانه - پدید آمدن جهان‌های انسانی مختلف
- ۲) هستی‌شناسانه - پدید آمدن جهان‌های انسانی مختلف
- ۳) هستی‌شناسانه - پدید آمدن جهان‌های فرهنگی مختلف
- ۴) معرفت‌شناسانه - پدید آمدن جهان‌های فرهنگی مختلف

«پاسخ»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

قسمت اول: پرسش‌هایی از قبیل اینکه «آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟»، از جمله پرسش‌های معرفت‌شناسانه بشر است و سؤال مطرح شده نیز به بحث شناخت و اثربازی آن از نگاه‌های فلسفی اشاره دارد.

قسمت دوم: پاسخ‌های متفاوت به این پرسش‌های اساسی، جهان‌های فرهنگی مختلفی پدید می‌آورد.

۴۳- کدام عبارت می‌تواند به پرسش بنیادی از نوع انسان‌شناسانه مرتبط باشد؟

- ۱) در قرن ۱۹، متفکران غربی تنها راه کسب علم را استفاده از حس و تجربه می‌دانستند.
- ۲) در جامعه‌ی سکولار غرب، انسان آشکارا به دنبال کسب اهداف مادی است.
- ۳) در نیمه‌ی قرن ۲۰، استقلال معرفت تجربی از سایر روش‌های شناخت، مخدوش شد.
- ۴) بحث جبر و اختیار، از مباحث مهمی است که در ادیان مختلف به آن پرداخته می‌شود.

«پاسخ»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یکی از پرسش‌های بنیادی، پرسش‌هایی از قبیل اینکه «آیا انسان موجودی مختار و فعل است یا مجبور و منفعل؟»

نکته: هر پرسش و یا عبارتی که در رابطه با انسان مطرح شود، انسان شناسانه است.
رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ و ۳ معرفت شناسانه هستند، زیرا این عبارات، در رابطه با شناخت و معرفت موضوعاتی را مطرح کرده‌اند.
گزینه‌ی ۲، هستی شناسانه است، سکولار و دنیوی بودن یک جامعه را رابطه با هستی‌شناسی جامعه است.

۴۴- کدام گزینه را می‌توان مسئولیت عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ در نظر گرفت؟

- ۱) تأثیرگذاری بر لایه‌های مختلف جهان اجتماعی
- ۲) پاسخ به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشری
- ۳) شکل دهی عقاید و ارزش‌های بنیادی فرهنگ
- ۴) هماهنگی بین لایه‌های عمیق و لایه‌های سطحی فرهنگ

«پاسخ»

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد.

۴۵- چگونه دئیسم به وجود می‌آید؟

- ۱) سکولاریسم، زمانی که بخش‌هایی از عقاید دینی را در خدمت نظام دنیوی و این جهانی قرار می‌دهد سبب ایجاد دئیسم می‌شود.
- ۲) روشنگری با رویکرد دنیوی، هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد به دلیل این‌که وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم ختم می‌شود.
- ۳) اومانیسم با جهت‌گیری این جهانی، هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد به علت نپذیرفتن وحی، دئیسم را به وجود می‌آورد.
- ۴) هنگامی که روشنگری با رویکرد این جهانی، به شناخت حسی و تجربی محدود شود چون وحی را نمی‌پذیرد، منجر به پیدایش دئیسم می‌شود.

» پاسخ «

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. روشنگری با رویکرد دنیوی، هنگامی که با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این‌که وحی را نمی‌پذیرد، به دئیسم ختم می‌شود.

۴۶- کدام‌یک براساس اندیشه‌ی امانیستی درست نیست؟

- ۱) اگر افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آنرا به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند.
- ۲) انسان مدرن خواسته‌های دنیوی خود را بدون آن‌که نیازی به توجیه الهی داشته باشد به رسمیت می‌شناسد.
- ۳) حقوق بشر اندیشه‌ی امانیستی، صورتی دنیوی دارد و براساس خواسته‌ها و عادات و تمایلات آدمیان شکل می‌گیرد.
- ۴) در ادبیات مدرن به مکافرات الهی انسان توجهی نمی‌شود و به حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره دنیوی پرداخته می‌شود.

» پاسخ «

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در فرهنگ‌های دینی، آدمیان، ابعاد نفسانی و دنیوی خود را در سایه‌ی ابعاد معنوی خویش پی‌می‌گیرند و اگر افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند آنرا به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند.

۴۷- پیدایش برخی نهضت‌های جدید دینی ناشی از چیست؟

- ۱) سکولاریسم پنهان
- ۲) سکولاریسم آشکار
- ۳) ظهور تفکرات امانیستی
- ۴) رقابت شاهزادگان اروپایی با قدرت کلیسا

» پاسخ «

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سکولاریسم پنهان سبب پیدایش برخی نهضت‌های جدید دینی شده است.

- ۴۸- به ترتیب رویکرد به هنر، در دوران رنسانس و اقتصاد در قرون وسطی چگونه بود؟
- (۱) بر ابعاد معنوی و آسمانی تأکید می‌ورزیدند - نوعی بردهداری عام و فراگیر را به وجود آورده بود.
 - (۲) بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کرد - برمدار کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود.
 - (۳) بر ابعاد جسمانی تأکید کرده و چهره‌های اسوه‌های انسانی را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند - بر مدار کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود.
 - (۴) نقاشان چهره‌های اسوه‌های انسانی را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند - روابط ارباب - رعیتی به روابط کارگران و کشاورزان تغییر یافت.

» پاسخ «

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هنر مدرن، بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کرد - اقتصاد قرون وسطی بر مدار کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود.

- ۴۹- سکولاریسم پنهان، شامل چیست؟
- (۱) باورها و فلسفه‌هایی که به صراحة ابعاد غیرمادی جهان را انکار کرده و مکاتب مختلف دنیاگرایانه را تشکیل می‌دهند.
 - (۲) فلسفه‌ها و باورهایی است که به نفی ابعاد معنوی هستی نمی‌پردازند، بلکه بخش‌هایی از عقاید دینی را در خدمت نظام معنوی می‌گیرند.
 - (۳) باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی را در خدمت نظام دنیوی قرار می‌دهند.
 - (۴) رویکرد گزینی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی تحت عنوان سکولاریسم پنهان شده است.

» پاسخ «

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی را در خدمت نظام دنیوی قرار می‌دهند.

- ۵۰- مهم‌ترین ویژگی هستی شناختی فرهنگ معاصر غرب چیست و به چه معناست؟
- (۱) اومانیسم - اصالت انسان دنیوی و این جهانی
 - (۲) روشنگری - شناخت حقیقت و موانع آن
 - (۳) سکولاریسم - رویکرد دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی
 - (۴) پروتستانیسم - به خدمت گرفتن ابعاد معنوی انسان در حاشیه‌ی نیازهای دنیوی

» پاسخ «

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سکولاریسم به معنای رویکرد دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی است.